

Bognoter

Budapestmødet, 1994, København: Dansk Udenrigspolitisk Institut, 1996, 90 s., kr. 45,00.

Bogen er en redegørelsen for det møde, Konferencen om Samarbejde og Sikkerhed i Europa holdt i Budapest i 1994. Det var på det møde, organisationen tog navneforandring fra CSCE til OSCE (Organisationen for Samarbejde og Sikkerhed i Europa) for at signalere en mere permanent organisationsstruktur. Bogen indeholder en sammenfattende beskrivelse og analyse af mødets forløb af lederen af den danske delegation, ambassadør Arne Belling, samt de officielle dokumenter fra konferencen og Arne Bellings og statsminister Poul Nyrup Rasmussens indlæg på konferencen. Der blev ikke på Budapest-mødet truffet samme afgørende beslutninger som på mødet i Paris i 1990 og senere i Helsingfors i 1992. Dog har vedtagelsen af en adfærds-kodeks for anvendelse af og demokratisk kontrol med militære styrker vigtige perspektiver.

Ole Nørgaard
Institut for Statskundskab
Aarhus Universitet

Richardt Vork, *FN's sanktioner over for Forbundsrepublikken Jugoslavien*, København: Dansk Udenrigspolitisk Institut, 1996, 59 s., kr. 50,00.

Forfatteren var som toldembedsmand i EF/EU involveret i det praktiske arbejde med at håndhæve FN's sanktioner over for

Jugoslavien siden 1992. Han giver i bogen en detaljeret beskrivelse af det organisatoriske apparat og de procedurer, som blev etableret af de involverede internationale organisationer (EF/EU, CSCE/OSCE, FN, WEU, NATO) i bestræbelserne på at gøre håndhævelsen så effektiv som mulig. Forfatteren opregner de erfaringer, der er blevet gjort i forbindelse med det praktiske arbejde, og stiller en række forslag til organisatoriske forbedringer, som kunne gøre brugen af sanktioner mere effektiv i fremtiden. Det konkluderes, at sanktionerne over for Jugoslavien var effektive, og at dette instrument fortsat bør anvendes af FN's sikkerhedsråd.

Peter Viggo Jakobsen
Institut for Statskundskab
Aarhus Universitet

Jürgen Habermas, *Teorien om den kommunikative handlen*, Aalborg: Aalborg Universitetsforlag, 1996, 546 s., kr. 286,00.

På titelbladet er der oven over forfatternavnet anført „En oversættelse af uddrag fra:“ og i bogen er der da også udeladt en række vel ikke helt uvæsentlige kapitler, blandt andet om Max Webers rationaliseringsteori og Talcott Parsons' sociale systemer. Læseren kan beklage disse udeladelser (som givetvis har været helt nødvendige af omfangsmæssige og økonomiske grunde), men må så på den anden side glæde sig over, at de centrale dele af

Bognoter

Budapestmødet, 1994, København: Dansk Udenrigspolitisk Institut, 1996, 90 s., kr. 45,00.

Bogen er en redegørelse for det møde, Konferencen om Samarbejde og Sikkerhed i Europa holdt i Budapest i 1994. Det var på det møde, organisationen tog navneforandring fra CSCE til OSCE (Organisationen for Samarbejde og Sikkerhed i Europa) for at signalere en mere permanent organisationsstruktur. Bogen indeholder en sammenfattende beskrivelse og analyse af mødets forløb af lederen af den danske delegation, ambassadør Arne Belling, samt de officielle dokumenter fra konferencen og Arne Bellings og statsminister Poul Nyrup Rasmussens indlæg på konferencen. Der blev ikke på Budapest-mødet truffet samme afgørende beslutninger som på mødet i Paris i 1990 og senere i Helsingfors i 1992. Dog har vedtagelsen af en adfærds-kodeks for anvendelse af og demokratisk kontrol med militære styrker vigtige perspektiver.

Ole Nørgaard
Institut for Statskundskab
Aarhus Universitet

Richardt Vork, *FN's sanktioner over for Forbundsrepublikken Jugoslavien*, København: Dansk Udenrigspolitisk Institut, 1996, 59 s., kr. 50,00.

Forfatteren var som toldembedsmand i EF/EU involveret i det praktiske arbejde med at håndhæve FN's sanktioner over for

Jugoslavien siden 1992. Han giver i bogen en detaljeret beskrivelse af det organisatoriske apparat og de procedurer, som blev etableret af de involverede internationale organisationer (EF/EU, CSCE/OSCE, FN, WEU, NATO) i bestræbelserne på at gøre håndhævelsen så effektiv som mulig. Forfatteren opregner de erfaringer, der er blevet gjort i forbindelse med det praktiske arbejde, og stiller en række forslag til organisatoriske forbedringer, som kunne gøre brugen af sanktioner mere effektiv i fremtiden. Det konkluderes, at sanktionerne over for Jugoslavien var effektive, og at dette instrument fortsat bør anvendes af FN's sikkerhedsråd.

Peter Viggo Jakobsen
Institut for Statskundskab
Aarhus Universitet

Jürgen Habermas, *Teorien om den kommunikative handlen*, Aalborg: Aalborg Universitetsforlag, 1996, 546 s., kr. 286,00.

På titelbladet er der oven over forfatternavnet anført „En oversættelse af uddrag fra:“ og i bogen er der da også udeladt en række vel ikke helt uvæsentlige kapitler, blandt andet om Max Webers rationaliseringsteori og Talcott Parsons' sociale systemer. Læseren kan beklage disse udeladelser (som givetvis har været helt nødvendige af omfangsmæssige og økonomiske grunde), men må så på den anden side glæde sig over, at de centrale dele af

Habermas' værk, der er fra 1981, her foreligger på dansk. Det vil utvivlsomt betyde en væsentlig lettelse for mange studerende, der hidtil (med vekslende udbytte) har måttet anvende den tyske originaltekst eller den engelske oversættelse. En omtale af bogens indhold turde være overflødig, men det er til gengæld værd at nævne, at prisen på den omfangsrige bog faktisk er meget beskedent. For udgivelsen står Aalborg Universitetsforlag og Institut for pædagogik og uddannelsesforskning ved Danmarks Lærerhøjskole, og der er grund til at ønske begge institutioner til lykke med dette initiativ. Det er ganske simpelt flot.

Niels Amstrup
Institut for Statskundskab
Aarhus Universitet

Märta-Lisa Magnusson (red.), *Rusland - et åbent samfund?*, Esbjerg: Sydjysk Universitetsforlag, 1996, 123 s., kr.120,00.

Bogen er et forsøg på at tage temperaturen på den offentlige debat i Rusland nu ti år efter, at Gorbatsjovs glasnost-politik afløste Sovjet-systemets benhårde censur. Har man fået en offentlighed og en kritisk presse, der kan vogte de nye magthavere? Eller er pressen også afhængig

af de nye magthavere, nu ikke kun på grund af den politiske, men også den økonomiske magtkoncentration? Det er de centrale spørgsmål, der diskuteres i bogens seks artikler: Om mediernes rolle, om den sovjetiske presse under kupforsøget i august 1991, om mediernes i de russiske regioner, om TV's rolle i den demokratiske debat og som medium for politisk kommunikation, om militærets rolle i det russiske samfund og endelig om „new journalism“ på russisk. Bogen gengiver på udmærket vis det flimrende billede, som reflekterer en uoverskuelig russisk medieverden. Ikke kun skal journalister, politikere og befolkning kaste arven fra Sovjet-systemet af sig. Man skal også bryde med århundredgamle traditioner for, at staten (og kirken) har ret og pligt til at blande sig i, hvad der præsenteres for den enkelte borger. At det er en modsigelsesfyldt proces er indlysende. Magthaverne, de fleste med rod i det gamle system, søger med alle midler at fastholde deres greb om mediernes, mens enkelte aviser og journalister, de sidste til tider med livet som indsats, gør en imponerende indsats for at overføre vestlige traditioner for kritisk journalistik til en post-sovjetisk virkelighed.

Ole Nørgaard
Institut for Statskundskab
Aarhus Universitet